

Teodor Križka

Definícia

Netuším, kto si koho vyberá,
či báseň mňa, či ja tu hľadám báseň.
Dôležité je, že je nádhera
ustupovať do jej nebezpečných pásem.
Najriskantnejší z frontov, plný mín,
čo vybuchujú v rukách plných smädu
namiesto vody, plamene a dym
zozadu, zboku, zhora, zdola, spredu.
Krvavý sa aj z mláky napiješ,
stratený v púšti, zrnko v hrsti piesku,
a iba srdce dá ti GPS,
namiesto pera ťaháš z neho triesku.
V horúčkach vidíš príznak istých ciest
na trasovisku nehostinných dejín,
no zatneš päť a nesieš ďalej zvesť,
opitý toľkým láskyplným chvením.
Na krku ako pulz ti naviera,
v očiach ti zbiera na slzy a na soľ.
A je to veru veľká nádhera
zrážať sa čelom s nádejou a krásou.
Kosť z mojej kosti, pôst môj a môj most,
čo prevádzaš ma na breh, aj keď riedko.
Ty moja sladká márnosť nad márnosť,
ty moje ozaj sladké márne všetko.

Bohan

Chodím sa túliť k lesnej zeleni,
ako sa muži túlia k ženským nohám,
ako sa miazga hýbe v koreni,
kresťan, nuž iba taký bohan,
veď na všetko ma láska poháňa,
preveľká, až raz uveril som, božia.
Tá okaňa, a vlastne bohaňa,
s bohanským vencom z púpavy a hložia.
Pán Boh ma za tú lásku nehaní,
objíma ma a k tomu ruku stíska,
a krákajú mi o tom havrany
nad hlavou, tak nebesky a zblízka.

Vzbúrenec

Nepozerám sa do strany,
už bez toho som našťvaný,
pozerám sa len dopredu
a stískam päste od jedu.

Nedám si stúpať po chrbte,
pekelníci, tak odstúpte!
Cudzí som vám i zostanem,
s pannami, ba i bez panien,
s prírodou z lásky ženatý.
Boh sa mi zjavil v zvierati,
len drobný ako malíček,
až na dne vlčích zreničiek.
Zistil som, že je svätá noc
od Vianoc celkom do Vianoc,
i že ten hore na kríži
milosrdne mi ublíži,
keď srdce zo mňa vydranká
pokorným hlasom Baránka.
Dal som mu všetko, choseň-nechoseň,
od lásky k nemu bľabocem,
zamilovaný, slobodný
už toľko rokov, toľko dní.
Nenosím žiadne postroje,
nakoniec všetko jeho je,
nielen tá Sviatosť oltárna,
i keby ma vzal do jarma.
I na Veronikinej šatke
sú jeho oči také sladké,
no v očiach zvierat tiež je hlboký,
oči sú jeho obloky.
Pozerám sa len dopredu,
naštvaný, celý od jedu,
no odpúšťam vám, nech ste, kde ste,
lebo on, nie ja, spustil päste,
a tak vám z lásky ublíži,
že vykrváca na kríži.

Z popola

Vravia, že mám len kúsok od dreva,
nešikovný a stále nedozretý.
No drevom sa dom v zime vyhrieva,
v kozube horí, pukoce a svieti.
A tak tu čakám, dávno vyschnutý,
starý strom, porúbaný na polená,
až zápalka ma horieť prinúti,
tá tvoja láska ešte nezhorená.
Toľko je chladu všade navôkol,
vzývam ťa teda, vzdialenú a blízku,
tak aspoň my tu zhorme na popol,
ešte aj v chlade skrývajúci iskru.

Dvaja

Krásne je s tebou všetko, aj stáť v daždi,
no láska ochráni a nenávisť skôr vrazdí.
V láske mi do snov sneží z tvojich nežných pieh,
ale chlad premieňa ich na mrznúci sneh.
Láska je púšťať na slobodu,
aj keď to bolí, nie náhrada bleskozvodu.
Zatvoriť v hrsti motýľa
znamená úder krásy do tyla.
Voľnosť je iba v pravde, nádeji a láske.
Lož vodí si nás na retiazke.
Najpodstatnejšie nie je, či je krásny nôž,
ale či krája, či vie vykrojiť aj lož.
Tak báseň nie je znôška krásnych rečí,
báseň, tá neutišuje, no lieči.
Báseň je Bohu na pleci tvoj prvý vlas,
sivý a vypadnutý, zarátaný, náš.
Nie, báseň nepodlieza ani nenadbieha.
Báseň je ozaj v milej tvári peha.

* * *

Až po rieke, až po chvení jej vlŇ
v kolíske z prútia, posplietanej z kôry,
poplynie mesiac s tvárou ako spln
a prorocky sa nadeň sklonia hory,
vyjdeš sa kúpať do jej vlašných vôd,
len do oparu sporo zaodetá.
K druhému brehu povedie ťa brod.
Privinieš spln, to opustené dieťa
a obsype vás striebrom nočný jas,
teba i dieťa, vlny vôkol členkov,
tie hieroglyfy zo džbánov a váz.
Budem už v tvojom živote len zmienkou,
no práve vtedy ticho nastane,
to rozvinuté ticho môjho zvitku.
A pocítiš ma ako láskanie,
a premením sa v tebe na výčitku.
Vybuchnem v hrudi ako hviezdny stred,
pretrhnem vesmír náhlým plačom sovím,
hoci už dávno navôkol ma niet,
a stvoríš si ma zo vzdialených hmlovín.
Nič to, že bude to až v teplej jeseni
a celkom inak, ako stojí v Písme,
len nech sme šťastní takí vzkriesení,
nech jeden v druhom znova vzkriesení sme.

Lakomec

Diamantových ani zlatých baní,
áut, víl a krások na hodinu -
nič z toho veru netreba mi.
Som za to vďačný Hospodinu.

Treba mi viac, mne neskromnému,
tak nekonečne stále viacej,
po boku mať len jednu ženu,
prihovárať sa kráse spiacej.

Netreba mi les cudzích stromov,
iba ten jeden strom, kde dvaja
pocítia, čo je vlasť a domov,
až vstúpi dieťa do ich raja.

Tak potrebujem tvoje líca,
utrieť z nich bozkom aspoň slzu,
a dušu, kam by som smel skryť sa,
keď premenia sa ľudia v luzu.

Tak mnoho chcem - žiť s tebou skromne,
prосто žiť, popri tebe dožiť,
a nech to celé nie je o mne.

A ešte chcem mať rybku - nožík,
vytíkať po večeroch z vrby
pišťalky pre náhodných hostí,
nech všetci vedia, ako ľúbi,
kto rozdáva sa do sýtosti.

A svedomie chcem, toho najviac,
pri drobnej chybe nech sa hlási,
nech nie je plaché ako zajac,
a potom smiem chcieť lepšie časy.

Dolíare, eurá, libry, šekly
prepustím iným, pridám prestíž
všetkým, čo túžia po predpeklí.

Ja chcem viac - že tu so mnou bdieš, že nespíš,

iba tak jednoducho, bez slov, mlčky,
keď postihla ma ďalšia ujma.

Len dotkni sa ma ako kľučky,
iba ma objím, neľutuj ma.

Prihováram sa Hospodinu,
čo so mnou vonku mrzne v daždi:
málo je mi ťa na hodinu,
ja ťa chcem, Pane, stále, navždy.

Kino

*Neviem, či správne cesta ide vo mne,
a či tak bolo v božom zámere,
no uzvato, tak vytrvalo, skromne
ako film roluje ma v čiernej kamere.*

*Navíja si ma, taká je jej práca,
dnes ako včera, včera ako prv,
a mojou rolou je v tom filme hrať sa,
ibaže z rán mi tečie pravá krv.*

*Možno som iba políčko v tom filme,
v tom nekonečnom zvitku vesmíru,
no hrať sa na seba je také silné,
väčšmi než zrážka Zeme s Nibiru.*

*A cesta zbiera ako stopy prstov
každý môj pohyb, vzdych môj, i môj tep,
a vyzná sa, a neblúdi tou hustou
džungľou žíl, čo sa tvári ako step.*

*Možno som na tom filme iba ryha,
len kvapka krvi, ktorá steká z pliec,
ale ja verím, že ten, kto film strihá,
nevyhodí raz ten môj škrabanec.*

Sluch

*Kradnem, kradneš, kradnú, kradneme
nemlčiace slová, také prinemé,
kým sa celkom blízko nášho ucha
nemihne duch, čo do ucha nám dúcha.*

*Volkáme si v iluzórnej nádeji,
hluchí že sú iní, hluchí zlodeji.
Je však sluch, čo prichádza k nám zvrchu,
paralelne k sluchu načúva nám v uchu.*

*Duchu, ktorý ako more v mušli spíš,
do uší mi dýchaj, tichší ako myš,
do sluchu mi aspoň jedno ucho odej,
nech počujem, tvojho sluchu zlodej.*

Prístav

*Som ako prístav, v ktorom kotví loď,
a milujem jej štíhly kýl i plachty,
no nepoviem stoj, nepoviem jej chod'.
Každú noc rukou kývam ti a v snách ti*

*ponúkam mólo, pokoj svojich vôd.
Až zunuje tie lodné plachty pasát,
prekrásna, ale žiadna hračka mód,
smieš odchádzať i zakaždým sa vracáť.*

*Pre teba trvám, prístav či len schod,
sedím tu na ňom, hoci zbohom dáš mi,*

*a nepoviem stoj, nepoviem ti chod',
len vietor sa mi prehrabúva vlasmi.*

Posledné objatie

*Chvíľočku ešte bud'me múdri blázni,
hrajme sa na nič jeden pred druhým,
na smiech a na plač - na plač smiešne vážni,
a na smiech smutní ako cherubín.
Po pierku pierko trhajme si z krídel,
opakuj pri tom ľúbi-neľúbi
a bozkaj ma, vráť mojim ústam prídel,
ten každodenný prídel holubí.
Chvíľočku ešte bud'me spolu veční,
a nech tá chvíľa trvá naveky.
Chvíľočku ešte choré srdce lieč mi,
aj keď ti budem zajtra ďaleký.
Správajme sa tak múdro nerozumne,
hrajme sa na hru nebo-peklo-raj.
Ešte sa chvíľu nežne pritúl' ku mne.
Chvíľu sa ešte na mňa usmievaj.*

Želanie

*Načo mi šťastie? Šťastie daruj tej,
čo opustila šťastie kvôli šťastiu.
My máme všetko, v našej nadutej
pýche už iba slzy tešia nás tu.
Ja mám už všetko. Ty jej ruku drž,
mne stačia slučky mojich starých kravát.
Ja mám už dosť, veď doprial si mi sĺz
na lásku, ktorej ťažko sa tak vzdávať.
Ruku jej drž, mňa na kravate veď
opačným smerom s krkom v oku slučky,
alebo rozpuč, vytlač ako vred,
tak obratne, tak nežne, potichučky.
Plač pristane mi ako korune
úroda, čo v nej ku sladkosti rastie.
Nič netreba mi. Jej daj úplne,
až do ostatku všetko, všetko šťastie!*

Balada

*Keď mi v hlave hučí rieka,
nepodobná na rieku,
temná rieka plná mlieka
z temnej fľaše náreku;
keď mi v ušiach šumí more,
nepodobné na more,
more choré, more, ktoré
dávno stuhlo v mramore;*

*keď sa v srdci voda valí,
nepodobná na vodu,
puká srdce, v strede skaly,
takej cudzej národu.*

*Zradilo ma moje dievča,
dievča také jediné,
že ma slzy za ním liečia
v temnej, cudzej krajine.*

*Ani neviem, na čo čakám,
na jeseň tak čaká zem.
Odišlo, no išlo dakam,
kam ja nevládzem.*

*Nemám krídla, nemám plutvy
na jej živly, na ten prúd,
a tak plačem živý mŕtvy,
kým ma ozaj vezme smrť.*

Krajčír

*Keby si ma milovala veľmi,
bol by som ti býval trošku verný.*

*Ale že ma miluješ len trošku,
ako k božstvu kľakám k tvojmu lôžku.*

*Máme sa mi k sebe veru verne,
ako cverna k ihle, ako ihla k cverne.*

*Za telo ťa milujem, ty za plat,
tak tu spolu žijeme z tých záplat.*

**

Teodor Križka
/úryvky z myšlienok/

Dobrý učiteľ vás nepoučuje, rozpráva vám o vlastnej namáhavej ceste...

Keď chce muž ušetriť za marketing, porozpráva svoje plány niektorej zo žien...

I tá najmodernejšia informačná technológia je iba pravek v porovnaní s potenciálom Božieho intelektu... Nadrdáme sa hlúpo, asi ako dieťa, ktoré po prvý raz strčilo drôty do zásuvky a zhodou náhod ešte nedostalo úder elektrickým prúdom.

Čo keby nejaká kresťanská firmička začala potláčať tričká aktuálnymi číslami násilných potratov? Vedelo by tých desať percent aktívnych Slovákov urobiť aspoň toľko pre záchranu života ako tí, ktorí zažili holokaust a nosia svoje číslo vytetované na zápästí? Veď každý zavraždený ľudský život, to je žertva pre pohanského boha Molocha.

Dávno-prádávno som si všimol, že veci, rastliny, živočíchy navzájom komunikujú svojím univerzálnym telepatickým jazykom. Chvíľu to trvá, kým sa zhodnú a vytvoria jeden pre druhého komfortné bývanie. Podľa ľudských hodín neraz prejdú roky a desaťročia, kým sa prišelec, nejaká novostavba alebo novoposadený strom zabýva natoľko, že vyzerá, akoby tam boli odjakživa. Nemám rád lány od obzoru po obzor, dôsledok ľudskej chamtivosti a vývoja obrábacej techniky. Monokultúry stoja ako cínoví vojačikovia na jednej nohe, ako tie tisíce čínskych keramických sošiek. Nestihnú sa ani dorozumieť navzájom, a už im hlávky odkvecnú pod nožmi kombajnu. Pre túto túžbu po tomto vzájomnom rozhovore, ktorý v modernom (poľno)hospodárstve chýba, som ponechával záhradu samu na seba. I domček som si kúpil starý, aby mi nepílil zrenice hranami, aby ma netlačil na dušu ako tesná topánka. Rád chodím vo vychodenej obuvi. Nedávno som sa dozvedel, že to celé sa volá permakultúra.

Kedysi nám ponúkal Západ kresťanstvo v reči nezrozumiteľnej nášmu ľudu. Náš panovník Rastic sa obrátil na Byzantského cisára s prosbou vyslať učených mužov, aby naučili našich predkov sláviť Boha rečou jemu zrozumiteľnou. Vari nemal právo ľud, ktorý vo svojom mene nosí meno Slova, Božieho Syna, chváliť Boha a ďakovať Spasiteľovi za dary vlastným jazykom? Dnes nám Západ ponúka antikrista, antislovo. Opäť sa obzeráme, či sa nájde vládca, ktorý by ochránil naše právo nosiť v svojom mene pravého Boha a nosiť jeho znamenie - kríž.

Nepriatelia akejkolvek integrácie, európskej či inej, nie sú jej odporcovia, lebo tí iba bránia, o čo integráciou prichádzajú, ale tí, ktorí svojou nepravdivou apoteózou integrácie dávajú všetky argumenty na odpor voči nej. Impériá sa nerodia zo sociálneho inžinierstva bankových domov a korporácií, ani z konštruktov ich spravodajských štruktúr - siekt a lóží, ale okolo veľkých ideí ako okolo magnetického jadra.

Ak chcete kolonizovať, musíte si kúpiť, ponížiť alebo fyzicky odstrániť najväčších synov národa. Ak k tomu dochádza, viete, čo sa deje.

Cieľom filozofického dialógu je hľadanie ľudskej pravdy, teda dočasnej zhody v dvoch názoroch, prípadne argumentovaním presvedčiť spolubesedníka, že ste na tom s logikou lepšie. Cieľom misie je ohlasovať pravdu Zjavenú, teda nie svoju, ale tú, v ktorú som uveril. Kristus neprišiel na tento svet viesť filozofický dialóg ani s Herodesom, ani s Pilátom z Pontu, ani s mýtnikmi, a už vonkoncom nie s diablom. Toho poslal zo skupiny posadnutých do sviň, a tie sa vzápätí vrhli do mora. Kresťanstvo nie je pozvané viesť nijaký dialóg, ale zvestovať Dobrú správu, Evanjelium. Diskusný klub privodí buď zatvrdenie sa diskutujúcich strán vo svojom stanovisku, alebo kompromis, teda vzájomný alebo jednostranný, submisívny ústup od pravdy. Ale opakujem, Pán Ježiš nevyslal apoštolov do sveta viesť dialóg. Poslal ich ohlasovať podmienky Božej spásy. A dal im aj poučenie, aby sa o túto Zvest' netrchovali, ani sa o ňu nehádali, ale tam, kde ju neprijmú, si majú otriastať aj tamojší prach zo svojej obuvi... Takže ešte inak: dialóg je filozoficko-spoločensko-politický, ohlasovanie je oboznamovanie sveta, ak je ochotný počúvať, nie s našou osobnou mienkou, ale so správou od Boha. V dialógu sa postoje môžu meniť, v ohlasovaní sa postoj nikdy nemení, menia sa ľudia.

Ak niekto vyplakáva nad holokaustom a zároveň sa posmieva svätému právu dieťaťa narodiť sa, tak je to neskutočný luhár.

Najviac ma zo všetkého udivuje nekonečný pokus dokazovať, že Boha niet. Absurdita spočíva práve v tej nezmyselnosti dokazovania čohosi, čo údajne neexistuje. Skôr uverím, že neexistujem ja sám, lebo načo mi je taký život podenky? Aby som zjedol o desať dkg šunky viac, o pár pív viac preliat hrdlom?

Paradox islamizácie Európy spočíva v tom, že Európa považuje za bližšiu úplne cudziu a neprispôsobivú kultúru i náboženstvo, a uvaľuje sankcie na svoju vlastnú druhú polovicu plúc...

Sv. Ján Pavol II. ako skutočný Slovan hovoril o dvoch pľúcach Európy. Zdá sa, že sme ho kanonizovali na parádu, lebo opäť čítam iba o tých jedných pravdivých a múdrych pľúcach, západných, a tie východné - no veď to viete sami, zlé, zlé, zlé. Skrátka, dýchajme polovicou pľúc ďalších sto rokov.

Jedným zo znakov národnej suverenity je vlastníctvo pôdy. Hlavným cieľom nepriateľstva voči národom je odobrať im toto sväté právo a nahradiť ho falošným konzumom, ktorý je aj tak iba relatívny a dočasný. Kedykoľvek z národa možno urobiť štvanca bez domova. S krádežou pôdy ide ruka v ruke vykrádanie duší, premena roľníka s tisícročnou identitou na zbytočného človeka.

Jedno treba priznať: Kým je liberalizmus pasionárnejší ako tradícia, bude tu všetko valcovať aj naďalej. Čo sa Trockizmu nepodarilo prostredníctvom Ruska, kde bol zabrzdený stalinizmom, darí sa mu prostredníctvom Západu. Skrátka, ak žabu nemohli uvariť rovno vo vriacej vode, uvaria ju jej postupným zohrievaním.

Ako nazvať súčasné Slovensko? Tyrania luzy... A ako vzniká tyrania? Lebo statoční mlčia, alebo sadnú na lep falošným nálepkám, alebo sa zľaknú o seba a o svojich blízkych. Presne takým spôsobom vystrieda tyraniu luzy tyrania islamu.

Keď umenie oddelili od Boha, keď umenie postavili proti nemu, keď umenie vrhli proti monarchii za národ a národ vrhli proti Bohu, keď potom vyhlásili, že umenie je individuálna výpoveď, nijaké nie národné svedomie, zavraždili aj umenie aj dušu človeka.

Ak chcete vedieť naisto, kto vo vašej krajine skutočne vládne, sledujte médiá. Netreba hľadať konšpirácie, všetko je v dostupných zdrojoch, len treba čítať viac ako písmeňá.

Víťaz píše učebnice. Videli ste už, aby sa víťaz na seba pozeral kriticky? Ale rovnako porazený nie je objektívny, vníma skutočnosť iba optikou vlastnej krivdy.

Liberalizmus je útok na pamäť. Dá sa predpokladať, že jeho víťazstvo privodí útok na ľudskú pamäť až do hĺbky DNA. To je riziko prechodu od tzv. humanizmu k transhumanizmu.

Človek mimo kultúry neexistuje ani ako človek, ani ako zviera. Všetkým, čím sme, sa stávame v rámci kultúrneho dedičstva. Zvieratami byť nemôžeme, lebo tie nemajú pred Bohom nijaký hriech.

Ak sa blíži puč, povstanie, revolúcia, vojna, očakávajte zlodejstvo.

Ku komu sa prihovárať? K hlupákovi, ktorí aj tak nič nepochopia, alebo ak pochopia, vykašľú sa na pochopené a ďalej žijú podľa stereotypov, alebo hľadať hoci len jedného poslucháča, ktorý možno porozumie iba kúštiček z pravdy, no nasleduje ju? Nie ohlasovateľa pravdy, ale pravdu samu.

Väčšina amerických bankárov vznikla na krvi občianskej vojny. A prečo vypukla občianska vojna? A prečo zavraždili Abraháma Lincolna? Domáca úloha, študujte, rozmýšľajte.

Každý rozumný mozog aspoň tuší, ak už nepredpokladá logiku vývoja spotrebiteľského spôsobu života, že raz sa jeho možnosti vyčerpajú, že narazia na stenu. Predchádzať tomu zákonite bude konflikt a tí surovejší a s väčšími, mocnejšími päťami či chytráckejším rozumom sa pokúsia redukovať "zbytočných" konzumentov pri stole. Najskôr sa pokúsia zachovať plnosť stola pre seba, potom aspoň zvyšky. A predsa sa stále objavujú noví a noví proroci ľudského blahobytu ako kritéria plnosti života. A žiaľ, masy ich nasledujú. Chápem, ľudský život je krátky na to, aby sa človek zapodieval otázkou, čo bude s jeho vnukmi a pravnukmi. Sme ako deti, ktoré dovidia iba po materský prsník a nestarajú sa, že raz budú

musieť chodiť po vlastných a obrábať zem.

Niet horšieho vládcu ako včerajší marginál. Na vládu sa treba pripravovať od detstva, práve tak ako na virtuóznú hru na husliach.

Nemal by sa človek ocitať na púšti, aby pochopil, že voda je svätá. Ak použijem hyperbolu, tak ku zázraku vody sa správame ako satanisti, keď šliapu po Sviatosti oltárnej.

Zdalo by sa, že sa už ľuďom musí dvíhať žalúdok od hnusu. Ale nie, dobrota a krása sa im zdajú primitívne, nevystihujúce tzv. pravdu života, až banálne, a krmia si zmysly jedmi. Aj keď sa pohoršujú, stále dookola naletia na lep. Princíp šoku neplatí iba v komerčnej reklame. Ako vírus napadol všetko, i umenie, a čo je najsmutnejšie, preniká aj hlbšie, dokonca do náboženských spoločenstiev. Niet pochyb, že každý, kto nemá vo výbave imunitu, tento proces ani nevníma. Adamovo jablko zo stromu poznania dobrého a zlého už celkom strpko. Priblížilo sa Kráľovstvo nebeské. To nie je pesimizmus, to je priznanie skutočnosti bez ohľadu na zvyškové prejavy dobra a krásy

Sotva sa ľudia zbavia jedného zla a nakrátko sa poďakujú Bohu, už sa opäť klaňajú Zlatému teľaťu. Len nedávno skončili dve strašné svetové vojny, a už si zvykáme na Tretiu, prežívajúc spokojne svoje hamburgery a prelievajúc hrdlá coca-colou či pivom. Sto rokov bolševickej genocídy bolo Rusom málo, už sa nájdú takí, ktorí interpretujú kresťanstvo ako ideológiu zotročenia ušľachtileho slovansko-árijského ducha. Nenávisť ku Kristovi rodí nové a nové bludy, utópie, nový hazard s láskou k vlasti a národu. No a liberáli? Tí nechcú naopak nič vymýšľať, tí sa chcú stať rovno kolóniou Západu, nenávidiac všetko ruské či slovanské, práve tak ako u nás.

Západ sa váľa v bahne a Východ z neho nevie vytiahnuť čižmy...

Čo je satanizmus? Pokus premeniť Boha na banalitu. Diabol ho nemôže poraziť, preto sa ho pokúša karikovať, šašo boží. Poobzerajte sa dobre okolo seba, lebo aj zdanlivé samozrejmosti sú toho výsledkom. Veď roky hovorím, že novodobá potopa nie je vodou, ale duchovným smogom

Prasa nikdy neuverí pávovi, že nežerie pomyje.

Kto nechce vlastnú armádu, dostane cudziu. Kto zvrháva vlastnú moc, bude sa klaňať cudzej.